

APTEEKIT OSANA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOA

Apteekki on Suomen käytetyin sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalvelu, joka turvaa lääkkeiden saatavuuden, lääkeneuvonnan ja lääkehuollon huoltovarmuuden koko maassa. Hoitoon pääsy ja palveluiden saatavuus ovat Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon keskeisiä haasteita. Apteekit ovat lähellä ihmistä, niissä työskentelee korkeakoulutettuja terveydenhuollon ammattilaisia ja niissä saa apua ilman ajanvarausta. Kansainväliset esimerkit osoittavat, että apteekkien osaamista paremmin hyödyntämällä voidaan parantaa hoitoon pääsyä, vapauttaa julkisen terveydenhuollon työaikaa vaativampiin tehtäviin ja säästää kustannuksia.

Apteekkipalvelut koko maassa

Apteekkilupajärjestelmä varmistaa, että lääkkeet, lääkeneuvonta ja apteekkipalvelut ovat saatavilla yhdenvertaisesti koko maassa. Suomen yli 800 apteekkitoimipistettä hoitavat julkista palvelutehtävää: ne vastaavat alueensa kansalaisten avohoidon lääkehuollosta, eli lääkkeiden hankinnasta, varastoinnista, toimittamisesta ja lääkitysturvallisuudesta.

Avohuollon apteekkiverkosto perustuu Suomessa yrittäjyyteen, yliopistojen apteekkeja lukuun ottamatta. Apteekki löytyy lähes jokaisesta kunnasta, ja 64 prosentille suomalaisista se on lähin terveyspalvelu (Taloustutkimus, 2026). Sääntely turvaa lähiapteekkipalvelut koko maassa, lääkitysturvallisuuden, ammattilaisen antaman neuvonnan sekä lääkemyynnin riippumattomuuden lääketukuista ja lääkeyhtiöistä.

Apteekin omistaa laillistettu proviisori

Apteekin ammatillinen ja taloudellinen vastuu on laillistetulla proviisorilla eli apteekkarilla. Koulutuksensa ansiosta apteekkarilla on osaaminen vastata lääkkeiden turvallisesta toimittamisesta, asiantuntevasta lääkeneuvonnasta sekä lääkitysturvallisuudesta ja asiakkaan lääkehoidon onnistumisesta. 84 prosenttia suomalaisista pitää tärkeänä, että apteekin omistaja on terveydenhuollon ammattilainen (Taloustutkimus, 2026).

Samanhintaiset reseptilääkkeet koko maassa

Valtioneuvosto määrittää lääketaksalla, miten lääkkeen vähittäishinta apteekissa muodostuu. Apteekit eivät itse päättäne reseptilääkkeiden hintoja tai lääkemyynnistä saamaansa katetta. Itsehoitolääkkeille on määritetty enimmäis- ja vähimmäishinta.

Itsehoitolääkkeet apteekista

Itsehoitolääkkeet eivät ole tavallisia kulutustuotteita: ne ovat turvallisia vain oikein käytettyinä. Apteekkijakelulla varmistetaan kattava lääkevalikoima sekä se, että asiakas saa oikean lääkkeen oikeaan vaivaan, asiantuntevan neuvonnan ja tarvittaessa ohjauksen terveydenhuoltoon.

APTEEKKARILIITON VAALITAVOITTEET

➤ Kestävä apteekkitalous turvaa maankattavan apteekkiverkoston

Apteekkien sääntelyn ja rahoituksen on vastattava todellisia kustannuksia ja palvelutarpeita. Kestävä apteekkitalous on edellytys sille, että lääkkeet, lääkeneuvonta ja lähiapteekkipalvelut säilyvät saatavilla koko maassa.

➤ Maankattava apteekkiverkosto on lääkehuollon huoltovarmuuden perusta

Suomen lääkehuollon huoltovarmuus perustuu maankattavaan, yrittäjävetoiseen apteekkiverkostoon, joka varmistaa lääkkeiden saatavuuden niin arjessa kuin häiriö- ja poikkeusoloissa. Tämä edellyttää, että apteekkeilla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset ylläpitää lääkevarastoja, henkilöstöä ja toimintakykyä kaikkialla Suomessa.

➤ Apteekkien laajempi hyödyntäminen terveydenhuollossa vaatii kansalliset toimintamallit ja rahoituksen

Apteekkien mahdollisuus tarjota laajemmin terveydenhuollon palveluja, kuten reseptien uusimista, voisi vapauttaa lääkärin ja hoitajien työaikaa vaativampiin tehtäviin sekä säästää yhteiskunnan kustannuksia.

➤ Mahdollistetaan lievien vaivojen hoito ja kroonisten sairauksien seuranta apteekissa

Monia lieviä vaivoja voidaan hoitaa turvallisesti apteekissa farmasian ammattilaisten ohjauksella ja kroonisten sairauksien seurantaa voidaan tukea lähellä ihmistä ilman erillistä lääkärikäyntiä.

➤ Mahdollistetaan reseptien uusiminen tietyissä tilanteissa apteekissa

Pitkäaikaislääkityksen reseptien uudistaminen voitaisiin mahdollistaa apteekissa selkeästi määritellyin edellytyksin, kun sairaus on hoitotasapainossa ja hoidon linjaus kirjattu hoitosuunnitelmaan. Tämä tukisi hoidon jatkuvuutta ja vapauttaisi lääkäreiden työaikaa vaativampaan hoitoon.

➤ Kannustetaan joidenkin reseptilääkkeiden muuttamiseen lisäneuvontaa vaativiksi itsehoitolääkkeiksi

Osa reseptilääkkeistä voisi soveltua turvallisesti käytettäväksi ilman reseptiä, kun käyttöön liitetään farmasian ammattilaisen antama lisäneuvonta. Lääke ei olisi vapaasti hyllyssä, vaan se annettaisiin asiakkaalle apteekissa tehtävän arvion ja ohjauksen perusteella.

➤ Mahdollistetaan kansallisen rokotusohjelman rokotukset apteekkeissa

Riskiryhmille maksuttomat kausirokotukset voitaisiin tarjota myös lähiapteekista, joko sallimalla pistosmaksu tai hyvinvointialueiden rahoituksella. Rokotukset lähiapteekissa parantaisivat rokotusten saatavuutta, voisivat vahvistaa rokotuskattavuutta ja vapauttaa hoitohenkilökunnan työaikaa.

➤ Sallitaan lääkeinjektioiden antaminen koulutetuille farmasian ammattilaisille

Lääkärin määräämien lääkeinjektioiden pistokset ja potilaan itsensä pistämien biologisten lääkkeiden pistosohjaus voitaisiin tarjota lähiapteekista lääkkeen oston yhteydessä ilman erillistä käyntiä terveydenhuollossa.

Yhteystiedot:

Sini Terävä, yhteiskuntasuhdejohtaja
sini.terava@apteekkariliitto.fi
010 6801 423

Lue lisää apteekkeista
ja tavoitteistamme!

